ZÂNA ZORILOR

A fost ce-a fost: dacă n-ar fi fost nici nu s-ar povesti.

A fost odată un împărat, un împărat mare și puternic; împărăția lui era atât de mare, încât nici nu se știa unde se începe și unde se sfârșește.

Unii ziceau că ar fi fără de margini. Iar alții spuneau că țin minte de a fi auzit din bătrâni că s-ar fi bătut odinioară împăratul cu vecinii săi, din care unii erau și mai mari și mai puternici, iară alții mai mici și mai slabi decât dânsul.

Despre împăratul acesta a fost mers vorba cât e lumea și țara, cum că cu ochiul cel de-a dreapta tot râde, iară cu cel de-a stânga tot lăcrămează neîncetat. În zadar se întreba țara, că oare ce lucru să fie acela, că ochii împăratului nu se pot împăca unul cu altul. Dacă mergeau voinicii la împăratul, ca să-l întrebe, el zâmbea a râde și nu le zicea nimic. Așa rămase vrajba dintre ochii împăratului o taină mare despre care nu știa nimeni nimic, afară de împăratul.

Crescură feciorii împăratului. Ce feciori! Ce feciori! Trei feciori în țară ca trei luceferi pe cer! Florea, cel mai bătrân era de un stânjen de înalt, cu niște umeri încât nu l-ai putea măsura cu patru pălmi curciș.

Cu totul alta era Costan: mic la statură, îndesat la făptură, cu brațul de bărbat, cu pumnul îndesat. Al treilea și cel mai tânăr fecior al împăratului e Petru: înalt, dar subțire, mai mult fată decât fecior. Petru nu face multă vorbă: el râde și cântă, cântă și râde de dimineață până în seară.

Numai câte odată-l vede omul mai întunecat, dă cu mâna pletele în dreapta și în stânga de pe frunte și atunci ți se pare că vezi pe un bătrân din sfatul împăratului.

— Măi Floreo, tu ești acum mare; du-te și întreabă pe taica, pentru ce-i plânge lui un ochi, iar altul râde pururea.

Așa zise Petru către frate-său Florea într-o bună dimineață. Dar Florea nu s-a dus: el știa încă de mic că împăratul se supără, dacă-l întrebă cineva de astă treabă.

Tot așa o păți Petru și cu frate-său Costan.

— Nu cutează nici unul; lasă c-oi cuteza eu, zise la urmă Petru. Vorba fu zisă; lucrul fu gata. Petru merse ca să întrebe.

— Oarbă-ți fie mumă-ta! ce treabă ai tu de aceea?! îi zise împăratul mânios, și-i dete o palmă pe de-a dreapta și alta pe de-a stânga.

Petru se duse supărat și spuse fraților săi cum a pățit-o cu tatăl său.

De când a întrebat Petru de treaba ochilor, se părea cum că ochiul cel din stânga plânge mai puțin, iară cel de-a dreapta râde mai mult.

Petru își întări inima și mai merse o dată la împăratul. O palma e o palma și două-s două! Gândi și făcu.

O păți din nou, cum a mai pățit-o.

Ochiul cel din stânga lăcrăma acuma numai din când în când, iară cel din dreapta se părea a fi înjunit cu zece ani.

— Dacă e treaba așa, gândi acum Petru, apoi știu eu ce-oi face. Atâta mă duc, atâta întreb, atâta rabd la pălmi, până ce nu vor râde amândoi ochii.

A zis-o, a și făcut-o! Petru nu zicea nimic de două ori.

— Fătul meu, Petre! zise împăratul, acuma mai blând și râzând cu amândoi ochii. Eu văd că ție nu-ți iese grija din cap; ți-oi spune dar treaba cu ochii mei. Vezi, ochiul acesta râde de bucurie, când văd că am așa trei feciori ca voi; iar celălalt plânge pentru că mă tem că voi nu veți fi în stare să împărățiți în pace și să apărați țara de vecinii cei vicleni. Dacă-mi veți aduce însă apă de la fântâna Zânei Zorilor, ca să mă spăl cu ea pe ochi, îmi vor râde amândoi ochii, căci voi ști că am feciori voinici, pe care mă pot răzema.

Așa zise împăratul. Petru-și luă pălăria de pe prispă și se duse să spună fraților săi ce-a auzit. Feciorii împăratului se puseră la sfat și gătiră lucrul pe scurt, cum se cade între frații cei buni. Florea, ca cel mai bătrân dintre cei trei, se duse în grajd, alese calul cel mai bun și mai frumos puse șaua pe el și apoi luă ziua-bună de la casă și masă. „Mă

duc, zise către frații săi, și dacă nu voi veni într-un an, o lună, o săptămână și o zi cu apă de la fântâna Zânei Zorilor să vii tu Costane după mine”. Se duse.

Trei zile și trei nopți Florea nu mai stătu; calul zbură ca năluca peste munți și peste văi până ce n-ajunse la marginile împărăției.

Jur împrejur pe lângă împărăție era o prăpastie adâncă și peste această prăpastie o singură punte. La puntea asta mai stătu Florea o dată: să privească înapoi, apoi să ia „ziua-bună” de la țară.

Ferească Dumnezeu și pe sufletul păgân de aceea ce văzu Florea acum, când era să plece mai departe. Un balaur! dar balaur cu trei capete, cu niște fețe grozave, cu o falcă-n cer, cu una în pământ.

Florea nici nu mai așteptă ca balaurul să-l scalde în văpaie, ci dete pinteni la cal și se duse ca și când nici n-ar fi fost aici.

Balaurul suspină o dată și pieri fără de urmă.

Trecu o săptămână! Florea nu mai veni; trecură două; de Florea nu se mai auzea nimic. Trecu o lună; Costan începu a alege între cai. Când crăpară zorile de un an,o lună, o săptămână și o zi, Costan se sui pe cal, își luă ziua-bună de la frate-său mai mic. „Să vii și tu, dacă voi pieri și eu” zise și se duse cum s-a fost dus frate-său.

Balaurul de la punte era acum mai înfricoșat; capetele lui erau mai îngrozitoare și fuga voinicului mai repede.

Nu se mai auzi de amândoi frații: Petru rămase singur.

— Mă duc și eu în urma fraților mei, zise el într-o zi către tatăl său.

— Apoi mergi cu Dumnezeu, îi zise împăratul, doară vei avea mai mult noroc decât frații tăi.

Și cel mai tânăr fecior al împăratului luă dară „ziua-bună” și porni către marginea împărăției.

Pe puntea cea mare stătea acum un balaur și mai mare și mai grozav, cu fălcile și mai înfricoșate și mai deschise. Balaurul avea acum nu trei, ci șapte capete.

Petru stătu în loc când văzu dihania asta înfricoșată. „Feri din cale!” strigă apoi. Balaurul nu feri. Petru mai strigă o dată și încă de a treia oară; după aceea se repezi la el cu sabia scoasă. Îndată i se întunecă cerul de nu văzu alta decât foc! Foc în dreapta, foc în stânga, foc pe dinainte, foc pe dinapoi. Balaurul arunca la foc din toate șapte capetele.

Calul începu a horcăni și a se arunca în două picioare încât voinicul nu putea să lupte cu sabia. „Stai! c-așa nu-i bine!” zise el și se coborî de pe cal. În mâna stânga calul, în mâna dreapta sabia. Nici așa nu merse: Făt-Frumos nu vedea alta decât foc și văpaie.

— Acasă după alt cal mai bun! Petru zise, încălecă și se duse ca iarăși să vină. Când sosi acasă, îl așteptă lăptătoarea sa baba Birșa în poarta curții.

— Hei fătul meu Petre! am știut cum că iară ai să vii fiind-că n-ai plecat bine.

— Cum să fi plecat dară? întrebă Petru pe jumătate supărat, pe jumătate trist.

— Vezi, dragul meu Petre, începu a-l învăța acuma baba, tu nu vei putea merge la fântâna Zânei Zorilor decât dacă vei călări pe calul pe care a călărit tată-tău împăratul în tinerețea sa; mergi, întreabă unde și care e calul acela. După aceea încalecă și te du.

Petru mulțumi de învățătură și apoi se duse, ca să întrebe de treaba calului.

— Neagra-ți fie lumina! se răsti acum împăratul. Cine te-a învățat ca să mă întrebi tu pe mine așa? Cu de-a bună samă vrăjitoarea cea de Birșa. Ai tu minte? Au trecut cincizeci de ani de când am fost eu june: cine știe pe unde au putrezit oasele murgului meu de atuncea?! În podul grajdului îmi pare, cum că mai e o curea din frâu. Atâta am și mai mult nimic din cal.

Petru icni supărat și spuse babei „cum și ce”.

— Așteaptă numai - strigă baba râzând de bucurie. Dacă stă lucrul așa, apoi stă bine. Du-te și adă bucata din frâu. Doară voi ști eu face un lucru cu cale din ea.

Podul era plin de frâie, de șele și de curele. Petru alese cele mai roase, mai ruginite și mai neîngrijite și le duse babei, ca să facă precum a fost zis. Baba luă frâiele, le afumă cu fum de tămâie, zise peste ele o zicală din cuvinte mărunțele și grăi după aceea către Petru:

— Ia frâiele și dă cu ele de poarta casei.

Petru făcu precum i se zise ca să facă.

Vraja babei a fost bună. Abia dete Petru cu frâiele de poartă se și întâmplă... nu știu cum... un lucru înaintea căruia Petru stete uimit... Un cal stătea înaintea lui decât care lumea n-a văzut mai frumos! Cu o șa plina de aur și pietre scumpe cu niște frâie, la care să nu privești că-ți piere lumina ochilor.

Frumos cal frumoasă șa și frumoase frâie pentru Făt-Frumos.

— Sari voinice în spatele Murgului, strigă baba făcând cruce peste cal și călăreț: mai zise apoi o zicală de câteva cuvinte și intră în casă.

După ce Petru sări pe cal simțea cum că de trei ori este mai puternic la braț și de atâtea ori mai pietros la inimă.

— Să te ții bine stăpâne, c-avem cale lungă și trebuie să mergem iute. Așa zise Murgul; dar și-a aflat voinicul... Se duseră... se duseră, zburară - cum nu s-a dus și nici n-a zburat cal și voinic înainte de aceea.

Pe punte stătea acuma un balaur cum n-a mai stat, un balaur cu douăsprezece capete, grozave, mai pline de văpaie!... Hei! dar și-a aflat voinicul. Petru nu se înspăimântă, ci începu a se sufleca la mâneci și a scuipa în palme: „Feri din cale!” Balaurul începu a scuipa la foc.

Petru nu mai făcu dară multă vorbă, ci scoase sabia și se grăbi să se repeadă spre punte.

— Stai! astâmpără-te stăpâne!, grăi acuma Murgul, „fă cum zic: înțepenește-te cu pintenii la mine în brâu, scoate

sabia și stai gata, că avem să sărim peste punte și balaur. Când vei vedea apoi că suntem tocmai pe deasupra balaurului, taie capul cel mai mare, șterge cu mâneca sabia de sânge și o băgă în teacă, ca să fii gata pe când ajungem la pământ”.

Petru strânse din pinteni, scoase sabia, tăie capul, șterse sângele, băgă fierul în teacă și fu gata pe când simți pământul sub picioarele calului.

Așa trecură puntea.

— Să mergem mai departe, începu Petru vorba după ce mai privi o dată îndărăt la țara sa.

— Să mergem! îi răspunse Murgul. Numai spune-mi acuma stăpâne cum să mergem? Să mergem ca vântul? Să mergem ca gândul? Să mergem ca dorul? Sau să mergem chiar ca blestemul?...

Petru privi înainte și nu văzu alta decât cer și pământ... un pustiu la a cărui vedere i se ridicară perii în vârful capului.

— Să mergem tot una după alta, nici prea tare să nu ne obosim, nici peste măsura să nu ne întârziem. Zise... apoi merseră... o zi ca vântul, una ca gândul, una ca dorul și una ca blestemul. Până ce n-ajunseră, în crăpatul zorilor zilei a patra la marginile pustiului.

— Stai acum!... Dă în pași!... Să văd ce n-am mai văzut, strigă Petru ștergându-se la ochi ca omul care se trezește din somn, sau ca acela care vede ceva și-i pare că numai îi pare... ‘Naintea lui Petru se întindea o pădure de aramă... cu copaci, pomi și poame de aramă, cu frunze de aramă, cu tufișuri, iarbă și flori care de care mai frumoase tot de aramă...

Petru stătu și privi cum privește adică omul, care vede ce n-a mai văzut și despre ce n-a mai auzit. Intră în pădure.

Florile de pe marginile căii începură a se lăuda și a îndemna pe Petru ca să le rupă și să-și facă cunună din ele...

— Ia-mă pe mine, că eu-s mai frumoasă și dau putere celui ce mă rupe, zicea una.

— Ba ia-mă pe mine, că cine mă pune în pălărie pe acela-l iubește cea mai frumoasă nevastă din lume, zicea alta... și iarăși se mișcă alta... și alta... care de care nu era mai frumoasă și mai dulce la vorbă, până ce n-ademeniră pe Petru ca să le rupă.

Murgul sări în lături când văzu că stăpânul său pleacă după flori. .

— Pentru ce nu rămâi în pace?! zise Petru cam cu răstita.

— Nu rupe, că nu e bine să rupi! zise Murgul sfătos.

— Pentru ce să nu fie bine?

— Pe florile acestea zace blestemul: cine rupe din ele acela are să se lupte cu Vâlva pădurii!

— Ce vâlvă?!

— Acum dă-mi pace! Ascultă de mine: privește la flori; nu rupe însă din ele, ci rămâi în pace. Așa zise calul, și merseră în pași mai departe.

Petru o știa din pățite cum că e bine s-asculte de Murgul; își rupse dar gândul de la flori. În zadar însă! Dacă se pune odată necazul pe capul cuiva, nu scăpa de s-ar și feri din toate puterile...

Florile tot i se îmbiau și el tot într-una slăbea din inimă:

— Fie ce e dat să fie! zise Petru de la o vreme. Barem voi vedea și Vâlva pădurilor. Să văd, ce e? Cu cine am de lucru? Dacă-mi va fi ursita să mor de ea, voi muri și așa; dacă nu... apoi scap... să fie o sută și-o mie de iele! Se puse la rupt de flori...

— N-ai făcut bine! zise acum Murgul plin de grijă. Dacă ai făcut-o, însă e făcută! te încinge acuma și fii gata de luptă, că acuș, vine Vâlva!

Abia rosti Murgul vorba, abia fu Petru gata cu cununa... până ce și începu un vânt ușor din toate părțile .. Din vânt se făcu vifor... Viforul crescu... crescu până ce nu se văzu alta decât întunerec și noapte... și iară numai noapte și

întunerec... Lui Petru îi părea, cum că a luat cineva lumea în spate și a încărcat-o la fuga cu ea, așa se cutremura pământul sub el.

— Frică ți-e? întrebă murgul scuturând din coamă.

— Ba! răspunse Petru întărindu-se pe inima, deși spatele începu a-i furnica. Dacă e acuma așa, așa apoi fie cum e!

— Nici nu-ți fie frică! începu a-l îndemna Murgul. Ia frâul de la mine din cap și umblă ca să înfrâni Vâlva cu el.

Alta nu mai zise, căci Petru nici nu avu timp să desfrâne cum se cade până ce și ajunse Vâlva la ei...

Petru nu putea privi la ea.... așa era de grozavă și de înfricoșată.

Cap n-are... dar nici fără cap nu e...

Prin aer nu zboară... dar nici pe pământ nu umblă... Are coamă ca și calul, coarne ca cerbul, față ca ursul, ochii ca dihorul și trupul e de toate... numai de ființă nu... Așa era Vâlva când se repezi către Petru.

Petru se sprijini în fere, se ridică în picioare și începu a lucra când cu sabia, când cu brațul, iar sudorile mergeau după el că pârâul.

Trecu o zi și o noapte; lupta nu mai ajunse la capăt.

— Stai... Să ne mai întărim oleacă! zise Vâlva răsuflând cu greu.

Făt-Frumos lăsă spada în jos.

— Nu sta! strigă murgul cu grăbita.

Petru iarăși începu a lucra din toate puterile.

Vâlva râncheză acuma o dată ca și calul... apoi urlă ca lupul.... și se repezi din nou la Petru.

Lupta mai curse o zi și o noapte și mai înfricoșată ca până acuma. Petru simțea abia că se mai poate mișca de obosit ce era.

— Stai acuma, că văd că am cu om de lucru! Stai, zise Vâlva și de-a două oară. Stai! Să ne împăcăm.

Petru se luptă mai departe deși abia mai putea răsufla.

— Nu sta! vorbi Murgul.

Dar nici Vâlva nu se mai repezi ca până acuma, ci începu a se purta mai cu cale și treabă, cum se poartă adică toate când nu mai simt putere în sine.

Așa curse lupta până-n zorile de-a treia zi. Când începură zorile a crepeți, Petru făcu ce făcu, destul că aruncă frâul în capul Vâlvei obosite... Deodata se făcu din Vâlva un cal, cel mai frumos din lume.

— Dulce-ți fie viața, că mă scăpași de la robie! zise acuma Vâlva prefăcută în cal și începu a se dezmierda cu Murgul.

Mai în urmă înțelese Petru din vorbă și cuvânt cum că Vâlva nu fusese alta decât un frate al Murgului, pe care l-a blestemat Sfânta Miercure înainte de asta, cu atâtea și atâtea sute de ani.

Petru legă Vâlva de calul său, se sui pe ea și se puse din nou pe cale... Cum a mers? Nici nu e nevoie să spun. Repede a mers... până ce n-a ieșit din pădurea cea de aramă.

— Stati pe loc! Dați în pași să văd ce n-am văzut! zise Petru mai odată când ieșiră din pădurea cea de aramă. Inaintea lui se întindea acuma o pădure încă mai minunată decât cea de aramă, cu tufiș mai strălucitor, cu flori mai frumoase și mai ademenitoare - el intră în pădurea de argint.

Florile începură a vorbi încă mai dulce, mai îndemnător decât cele din pădurea de aramă.

— Să nu mai rupi din flori zise Vâlva cea legată de Murgul, căci frate-meu e de șapte ori mai puternic decât mine.

Nu se opri însă Făt-Frumos cel fără de frică! Abia trecu una două, până ce Petru și începu a rupe flori și a le împleti în cunună.

Se făcu vifor mai turbat, noapte mai neagră, pământul se cutremura mai tare decât în pădurea de aramă; Vâlva pădurii de argint se repezi la Petru c-o grozăvie de șapte ori mai mare decât cum a fost în pădurea de aramă. Nici el

nu fu însă leneș! Lupta mai curse o dată trei zile și trei nopți; și-n crepetul zorilor zilei a patra, Petru înfrâna și pe a doua Vâlva.

— Dulce-ți fie fericirea, că m-ai scos de la robie! zise și astă-dată Vâlva, apoi se întinseră la cale cum s-au mai întins și până acum.

— Ho, stați pe loc!... Dați în pași!.... Să văd, ce n-am mai văzut încă, strigă călărețul acuma de a treia oară, puse după aceea palma pe ochi, fiindcă se temea că-i va pieri lumina de razele ce veneau din pădurea cea de aur.

El mai văzuse lucruri minunate, dar despre așa ceva nici nu a visat până acuma.

— Să stăm pe loc! Că nu e bine, strigară caii deodată.

— Pentru ce să nu fie bine? întrebă Petru.

— Tu iarăși ai să rupi din flori. Știu că nu te va răbda firea! Și fratele nostru cel mai tânăr e de șaptezeci și șapte de ori mai puternic și mai grozav decât noi toți trei laolaltă. Să înconjurăm dar pădurea! Așa vorbi Murgul.

— Ba nu! răspunse Petru, să mergem! Să le vedem pe toate dacă am văzut ceva. N-aveți frică, nici eu n-am!

Nu e nevoie să spun, cum că Petru iarăși a făcut făcut-o... Doamne! dar cum să nu o facă.

Abia împletită cununa, până ce și începu să fie ceva cum n-a mai fost... Acuma nu era mai mult vifor, nu mai mult întunecos; pământul nu se cutremura mai mult. Se făcea nu știu ce și nu știu cum... destul că lui Petru îi părea c-a intrat cineva în miezul lumii și a început s-o întoarcă pe dos. Grozav era ce era și înfricoșat... și... să ferească Dumnezeu!...

— Vezi așa! zise Murgul supărat, dacă n-ai putut rămânea în pace.

Petru văzu că nu mai vede nimic, începu a simți că nu mai simte nimic și dete a pricepe că nu mai are ce să priceapă; tăcu dară și nu zise nimic, ci se încinse și se făcu gata de luptă. Vie acuma Vâlva! strigă după aceea. Sau mor sau îi pun frâul în cap!

Abia zise vorba până ce și văzu apropiindu-se către dânsul... o negură deasă venea către Petru. Așa era de deasă negura asta, încât Petru nici pe sine însuși nu se putea vedea în ea.

— Ce e asta?! strigă el cam înspăimântat când începu a simți că-l doare din toate părțile. Se înspăimântă însă și mai tare, când văzu că nici el singur nu-și aude vorba în negura cea deasă.

Începu dar a da cu sabia în dreapta și în stânga pe dinainte și pe dindărăt a da din toate părțile și din toate puterile care le mai avea... cum face adică omul, care vede că acuma nu e bine. Așa lucra el o zi și o noapte fără să vadă alta decât negru înaintea ochilor săi, fără să audă alta decât cursul sudorilor sale de pe trupurile cailor.. De la o vreme chiar și începu a crede că nici nu mai trăiește, ci a murit acuma de mult.

Deodată începu a se desface negura... În zorile zilei a doua, negura se resfiră de tot, și pe când se ridică soarele pe cer, înaintea ochilor lui Petru era lumină ca lumina.

Lui îi păru acuma că se născuse din nou. Vâlva? peri ca-n palmă.

— Răsuflă acuma o dată, că iară va să înceapă lupta din nou! zise Murgul.

— Ce-a fost asta? întrebă Petru.

— Vâlva, răspunse Murgul, Vâlva a fost prefăcută în negură... Răsuflă numai că iarăși vine!

Nici n-a zis-o bine Murgul asta, nici n-avu Petru vreme ca să răsufle până ce și văzu că vede ceva venind deoparte, ceva despre ce nu știa ce e... o apă, însă nu e ca apă că-ți pare că nu curge pe pământ, ci zboară cumva sau ce face... destul că urme nu are și pe sus nu zboară... Așa ceva ce nu e!...

— Vai! strigă Petru.

— Ține-te și dă, nu sta! zise Murgul..., și nu mai zise după aceea nimica, că-i astupă apa gura.

Lupta se începu din nou... Petru dădu o zi și o noapte necurmat fără ca să fi știut în ce și se luptă fără să știe cu cine... Când se apropiară zorile zilei a doua, începu a simți cum că slăbește din picioare.

— Acuma pier! strigă cam supărat; însă pentru aceea începu a-și întări inima și a da încă mai țapăn... Soarele răsări pe cer, apa pieri fără să se știe cum și când.

— Răsuflă! grăi Murgul, răsuflă că n-ai multă vreme, Vâlva vine pe loc! Petru nu mai zise nimic, că nici nu știa săracul de el ce să mai facă de obosit ce era. Se așeză dară mai bine în șa, strânse mai bine de sabie și așteptă așa gătit, ca să ajungă ce vedea că vine...

Așa cum, nu știu cum, ca și când se visează omul, că vedea ceva ce n-are ce are și are ce n-are, așa îi părea lui Petru că ar fi Vâlva acum. O! Doamne! O! Doamne! Cum poate fi Vâlva pădurii de aur când s-a dus de două ori cu rușine?!... Zbura pe picioare și umbla pe aripi.... era cu capul dinapoi și cu coada dinainte, cu ochii în piept și cu pieptul în frunte... și cum mai era încă - numai Dumnezeu ar ști s-o spună!

Pe Petru îl trecură fiorii o dată din sus în jos, o dată din jos în sus, o dată cruciș, și o dată curmeziș; după aceea întări inima și începu a lucra cum a mai lucrat și... n-a mai lucrat. Trecu ziua. Petru începu a slăbi din puteri. Trecu amurgul serii; lui Petru începură a i se împăienjeni ochii. Când ajunse la miezul nopții, Petru simți cum că nu e mai mult călare. Nici el singur nu știa cum și când a ajuns la pământ; destul că nu mai era pe cal. Când începu a se dezveli ziua din noapte, Petru nu mai putea sta în picioare, ci se lăsă în genunchi.

— Nu te lăsa; mai ține-o încă oleacă! strigă Murgul când văzu că slăbesc puterile stăpânului său.

Petru se șterse cu mâneca cămășii de sudori. Își încordă toate puterile și se ridică încă o dată în picioare.

— Lovește acuma Vâlva cu frâul peste bot! zise Murgul.

Petru făcu precum îi zise.

Vâlva râncheză o dată ca armăsarul, încât lui Petru îi părea c-o să asurzească, apoi sări la Petru, deși abia se mișca și ea de obosită ce era.

Lupta nu mai curse mult. Petru făcu ce făcu și puse frâul și la astă Vâlva pe cap...

Pe când se făcea ziua cum se cade, Făt-Frumos călărea pe al patrulea cal.

— Frumoasă-ți fie nevasta, că m-ai scos de la robie! zise Vâlva.

Plecară, se duseră și pe când se învăluia ziua cu noaptea ajunseră spre marginea pădurii de aur. Cum mergeau așa pe cale, lui Petru începu a i se urî și ca să facă și el ceva, dete a privi la cununile cele frumoase.

— Ce să fac cu trei cununi? începu a vorbi așa singur. Destul îmi fie una. Țiu pe cea mai frumoasă.

Aruncă dar cea de aramă, apoi cea de argint și ținu numai pe cea de aur la sine.

— Stai! zise Murgul. Nu arunca cununile. Descalecă și le ridică că-ți vor prinde încă bine.

Petru făcu precum i se zise și merse mai departe.

Când era soarele de-o palmă de la pământ așa de către seară când încep musculițele a se aduna, călărețul nostru ajunse chiar la marginea pădurii. Naintea lui se întindea un pustiu mare... mare... cât vedeai cu ochii nu vedeai nimic pe el.

Caii se opriră în loc.

— Ce e? întrebă Petru.

— Nu e bine! răspunse Murgul.

— Pentru ce să nu fie bine?!

— Intrăm în împărăția Sfintei Miercuri. Cât vom merge prin ea, nu vom da de alta decât de frig și iarăși de frig. Pe marginile căii vor fi focuri din focuri și eu mă tem că tu vei merge să te încălzești.

— Și pentru ce să nu mă încălzesc?

— Nu e bine să te încălzești! răspunse Murgul cu grijă.

— Intră! grăi Petru fără frică, dacă trebuie, voi ști răbda la frig.

Pe cât Petru intra mai adânc în împărăția Sfintei Miercuri, pe atâta simțea mai tare că nu e bine cum e. La tot pasul era mai frig, mai ger... Dar frig și ger încât îngheța măduva în oase... Dar nici Petru nu era făcut de picioroange! Voinic a fost la luptă, voinic rămase și la răbdare.

Pe marginea căii tot foc din foc și lângă focuri tot oameni din oameni care chemau pe Petru la sine, care de care cu vorbe mai frumoase și mai ademenitoare. Lui Petru începu a i se îngheța răsuflarea din gură, dar el nu se lăsă, ci însă porunci Murgului ca să meargă la pas.

Câtă vreme a răbdat voinicul nostru la ger și frig, nici nu se poate spune, căci fiecare știe cum că în împărăția Sfintei Miercuri nu e frig... numai iac-așa, ci frig, frig..., încât îngheață și vițelul în vacă.... încât crăpă și stâncile de ger ce e...

Așa zău e acolo! Dar nici Petru n-a crescut fără necaz... scrâșnea din dinți și nimic mai mult, deși a fost înțepenit, încât nici nu mai putea clipi.

Așa ajunseră la Sfânta Miercuri.

Petru coborî de pe cal, aruncă frâul în capul Murgului și intră în coliba Sfintei Miercuri.

— Buna ziua, Maică!

— Mulțumim, voinic friguros!

Petru râse o dată dar nu răspunse nimic.

— Voinic ai fost, îi zise acuma Sfânta Miercuri bătându-l pe umeri. Acuma să-ți dau câștigul. Se duse după aceea, deschise un scrin ferecat și scoase din el o cutie mică: iacă, zise mai departe, cutia e dată din bătrâni ca să nu o poarte decât acela care a trecut prin împărăția frigului. Na-ți-o și poartă grijă de ea că-ți va prinde încă bine. Când o deschizi, îți vine veste de unde tu numai vrei și știre adevărată din țara ta.

Petru mulțămi de vorbă și de dar și se sui pe cal și porni mai departe.

După ce se depărtă de o azvârlită bună, deschise cutia cea vrăjită.

— Ce e poruncă? întrebă nu știu ce din cutie.

— Veste îmi adă de la taica, porunci Petru cam cu frică.

— Șade la sfat cu bătrânii! răspunse cutia.

— Merge-i bine?

— Zău aci cam rău, că-i supărat!

— Cine îl supără? întrebă Petru acum mai aspru.

— Frații tăi Costan și Florea! răspunse iarăși din cutie. Pe cum îmi pare mie cer împărăția de la el și bătrânul zice că n-ar fi vrednici de ea.

— Mergi Murgule, că nu e vreme de pierdut! strigă acuma Petru. Închise după aceea cutia și o băgă în traistă.

Se duseră cum se ducea năluca, cum umblă vântoasele și gonesc în miezul nopții pricolicii. Cât au mers așa nici nu se poate spune... Au mers mult... foarte mult!

— Stai! să-ți mai dau un sfat! zise Murgul într-un târziu.

— S-auzim! grăi Petru.

— Ai avut necaz cu frigul, acuma ai să dai de o căldură cum n-a mai fost. Să rămâi voinic! Să nu te tragi la răcoare că nu e bine.

— Mergi! răspunse Petru. Nu-ți fie frică, dacă n-am înghețat nici nu mă voi topi. Hm! aici era o căldură încât se topește și măduva în oase... Căldură adecă cum nu poate fi decât în împărăția Sfintei Joi.

Pe cât mergeau mai departe, cu atât căldura era mai mare... De la o vreme începură a se topi chiar și potcoavele de la Murgul de pe copite. Hei! dar nici Petru nu se lăsă! îi curgeau sudorile vale, el se ștergea cu mâneca și mână în goană mai departe.

De cald ar mai fi fost cum ar fi fost, era însă și un alt lucru care pe Petru îl supără încă mai tare. Pe lângă cale tot câte la o azvârlitură bună de departe una de alta erau niște văi răcoroase cu niște izvoare reci și astâmpărătoare.

Când Petru privea la ele, simțea că i-a secat inima și i s-a uscat limba în gură de sete ce-i era.

Pe lângă izvoare erau tot crini, viorele și trandafiri, prin iarba cea molcuță și pe ele odihneau niște fete, frumoase, doamne!... încât nici nu pot fi mai frumoase.

Lui Petru îi venea să închidă ochii, ca să nici nu mai vadă așa lucruri ademenitoare. – Vino, voinice, la răcoare! Vino! Stai de vorba! îl chemau fetițele.

Petru dădea din cap și nici nu zicea nimic, că i s-a oprit și graiul.

Mult au mers așa, foarte mult!...

Deodata simțiră că începe căldura a se mai stâmpăra. Din departe, pe un deal se vedea o colibă; aici locuia Sfânta Joi.

Petru trase spre ea.

Când erau să ajungă la colibă, Sfânta Joi le ieși în cale și-i zise „Ziua bună" lui Petru.

Petru îi mulțumi... precum e acuma datina la oameni cu cinste și nărăveală, prinseră după aceea vorba... cum prind adică oamenii ce nu s-au mai văzut încă. Petru spuse veste de la Sfânta Miercuri, vorbi despre patimile sale și despre calea în care a pornit și luă ziua bună, că zău! el nu prea avea vreme de pierdut... Hm! cine știe cât mai avea să meargă până la Zâna Zorilor!"

— Mai stai oleacă! grăi Sfânta Joie, să-ți mai zic o vorbă. Acum intri în împărăția Sântei Vineri: să treci și pe la ea și să-i spui „sănătate și voie bună" de la mine. Când vei merge apoi către casă, să vii iarăși pe la mine, că am să-ți dau ceva, care îți va prinde bine.

Petru mulțămi de vorba și de toate, plecă după aceea mai departe.

Abia merseră cam așa cât ține o pipă de tutun până ce și ajunseră într-o țară nouă.

Aci nu era cald, dar nici nu era frig, ci... așa cumva între ele... cum e colea primăvara, când încep a se înțărca mieii. Petru începu acum a răsufla mai stâmpărare. Era însă un

pustiu... numai nisip și scai. Oare ce să fie aceea? întrebă Petru dând cu ochii de așa ceva ca și o casă însă departe... foarte departe!... tocmai până unde ajung ochii lui peste pustiul cel gol.

— Aceea e casa Sfintei Vineri, răspunse Murgul. Dacă mergem bine poate ajungem încă până ce se întunecă deplin.

Așa și fu... Noaptea se făcu noapte. Făt-Frumos se apropie cu încetul de casa cea depărtată.

Peste pustiu se vedeau o mulțime de năluci ce se goneau pe din dreapta, din stânga, pe dinaintea și pe dindosul lui Petru.

— Să n-ai nici o frică! zise Murgul. Aceste sunt fetele vântoaselor... Se joacă prin aer așteptând să vină și vârcolacii. Așa ajunseră până la casa Sfintei Vineri.

— Cobori acuma și intră în casă! zise Murgul. Petru voi să facă ce i se zise.

— Stai nu fi așa grăbit, vorbi Murgul mai departe. Să te învăț mai nainte ce și cum să faci. La Sfânta Vineri nu poți intra, că e păzită jur împrejur de Vântoase.

— Ce să fac dară?

— Ia cununa cea de aramă și te du cu ea vezi colo departe pe colina ceea. Când vei fi acolo începe a striga: Vai, ce fete frumoase! ce îngeri! ce suflete de zâna! După aceea ridică cununa în sus și zi: Dacă aș ști că ar primi careva cununa asta de la mine!... dacă aș ști! și aruncă cununa.

— Și pentru ce să fac așa?, întrebă Petru... cum întreabă adică omul, care vrea să știe că pentru ce face.

— Taci, du-te și fă! zise Murgul pe scurt și Petru nu mai lungi vorba, ci făcu precum i se zise. Abia aruncă Petru cununa când se și îngrămădiră Vântoasele peste ea și începură a se bate, ca să o aibă care de care.

Petru o luă acuma către casă.

— Stai! strigă Murgul încă o dată. Încă nu ți le-am spus pe toate. Ia cununa cea de argint apoi te du și bate la

fereastra Sfintei Vineri... Dacă te întreabă baba, cine e? tu să zici că ai rătăcit prin pustiu. Ea te va mâna îndărăt. Tu să nu te miști, ci să zici: Ba zău! eu nu voi merge, că de când am fost mic tot am auzit de frumusețea Sfintei Vineri și nu mi-am făcut opinci de oțel cu curele de vițel, nu am venit de nouă ani și nouă luni, nu m-am luptat pentru cununa asta de argint, care voiesc să i-o dau ei, nu le-am făcut și pățit toate astea pentru ca să merg înapoi când voi ajunge la ea... Așa să faci și așa să zici; de aici încolo grija ta să fie.

Petru nu mai făcu vorbă, ci porni spre casă.

Cum era așa de noapte, Petru nici nu vedea casa Sfintei Vineri, ci merse numai pe razele luminii ce străbăteau din fereastră până la el. Ajungând la casă, niște câini începură a lătra, când simți ceva străin prin apropiere.

— Cine se mănâncă cu câini? amară i-ar fi viața! strigă Sfânta Vineri mânioasă cum se cade.

— Eu sunt, Sfântă Vineri, eu! zise Petru răsuflând o dată cu greu, ca omul care ar vrea să facă ce face. Am rătăcit prin pustiu și n-am unde să dorm peste noapte. Aici tăcu, nu cuteză să zică mai mult.

— Unde ți-ai lăsat calul?, întrebă Sfânta Vineri cam aspru. Petru sta în chibzuri, nu știa să minta ori să vorbească vorbă dreaptă. Nu răspunse nimic.

— Mergi cu Dumnezeu, fătul meu! Eu n-am loc să-ți dau, zise Sfânta Vineri și se retrase de la fereastră.

Petru zise acuma ce i-a fost zis Murgul să zică.

Abia-și sfârși Petru zicala până ce și văzu, cum că Sfânta Vineri deschise fereastra vorbind către el cu vorbă dulce și blânda:

— Să văd cununa fătule! Petru-i întinse cununa.

— Vino în casă! zise Sfânta Vineri, nu te teme de câini, că ei înțeleg voința mea. Așa și făcu... Câinii începură a mișca din coadă mergând în urma lui Petru, cum merg după om când vine seara de la țarină.

Petru zise „bună seara”, când intră în casă, își puse pălăria pe vârful cuptorului și se așeză pe pomnol după ce i se zise să șadă.

Acuma se vorbi... iaca despre lucruri de toate zilele, despre lume, despre răutatea oamenilor și despre alte lucruri ca astea... fără nici o treabă și preț... Precum se vedea, Sfânta Vineri era foarte supărată pe oameni; iar Petru-i dădea în toate dreptate, cum se cade adică omului care șade la masa altuia.

Doamne! dar și bătrână era baba asta!

Eu nu știu de ce privea junele de Petru așa de-a-deochiul la ea. Doară voia să-i numere crețurile din față?!

Poate!... Ar fi trebuit însă, ca să se nască de șapte ori cât un om într-o viață pentru ca să poată ajunge la capăt cu număratul...

Sfintei Vineri îi râdea inima de bucurie, când vedea cum că Petru se pierde cu totul în privirea ei. Când nu era încă ce este, începu Sfânta Vineri vorba, când lumea încă nu era lume, atunci m-am născut eu, și eram atât de frumoasă fiind copilă, încât părinții mei au lăsat să fie lume, ca să fie cine să se minuneze de frumusețea mea... Când s-a făcut apoi lumea, eu eram fată mare, și de minunat ce s-a minunat de frumusețea mea, lumea m-a deochiat... De atunci se face pe toată suta de ani câte o crestătură pe fruntea mea... și acuma-s bătrâna. Sfânta Vineri nu mai putu vorbi mai departe despre aceasta de tristă și de supărată, ci vorbind mai departe, îi spuse apoi lui Petru, cum că tată-său era odată împărat mare și puternic, și născându-se vrajba între el și Zâna Zorilor, care împărătește în țara vecină, fusese batjocorit, cum nu se cade, de către vicleana de vecină. Începu apoi a vorbi câte rele toate despre Zâna Zorilor... Petru ce să mai facă și el? Asculta și el. Dacă mai zicea și el câteodată: Așa e zău aici! Ce alta se poate face?

— Dar să-ți dau un lucru, dacă ești voinic și vrei să mi-l faci, grăi Sfânta Vineri cam pe când începură a fi

somnoroși. Este la Zâna Zorilor o fântână. Cine bea din apa ei, acela înflorește ca trandafirul și ca viorelele. Să-mi aduci un ulcior din această apă... Lucrul e greu! Ce e drept e drept! Împărăția Zânei Zorilor e păzită de fel de fel de fiare și zmei îngrozitori. Să-ți spun însă ceva și să-ți dau un lucru.

După ce vorbi așa, Sfânta Vineri se duse la un scrin ferecat din toate părțile și scoase din el un fluieraș mic micuț. Vezi tu fluierașul ista? grăi către Petru, mi l-a dat un moș bătrân încă de când eram tânără. Cine aude sunetul acestuia acela adoarme... doarme... până ce nu-l mai aude. Tu să iei fluierașul și să tot cânți din el cât vei fi în Împărăția Zânei Zorilor. Nimeni nu te va atinge, căci toată lumea va dormi.

Petru spuse acuma în ce cale a pornit și ce treabă cearcă. Sfânta Vineri se bucură și mai tare. N-au mai stat mult de vorbă... Dar cum să și stea când a fost trecut acuma miezul nopții bine, binișor. Petru luă „noapte bună", băgă fluierașul în teacă și se sui în podul casei, ca să mai doarmă și el de la o vreme. Pe când se revărsau zorile, Petru era în picioare; luceafărul boului nici nu s-a fost ridicat bine pe cer, până când el s-a și fost sculat... Luă un troc mare, îl umplu de jăratec și se duse ca să hrănească caii. După ce Murgul mâncă câte de trei ori trei, iară ceilalți cai câte trei trocuri pline de jar. Petru trase la fântână, adăpă și se făcu gata de cale.

— Stai! strigă Sfânta Vineri de la fereastră. Mai am să-ți zic o vorbă! Să-ți mai dau un sfat...

Petru s-apropie de fereastră.

— Lasă un cal aici și pleacă numai cu trei. Mergi apoi încet până ce vei ajunge la Împărăția Zorilor.

Aici descalecă și intră pe jos... Când vei veni apoi îndărăt, așa să vii, ca toți trei caii să-ți rămână în cale, s-ajungi pe jos.

— Așa am să fac! grăi Petru voind să plece.

— Nu te grăbi, că n-am gătit încă, vorbi Sfânta Vineri mai departe. Să nu privești la Zâna Zorilor că ea are ochi care vrăjesc și priviri care răpesc mințile. E urâtă, atâta de urâtă încât nici nu-ți pot spune. Are ochi de buhă, față de vulpe și gheare de mâța. Auzi?! să nu privești la ea... Și Dumnezeu să te aducă întreg și sănătos, fătul meu Petre!

Petru mulțămi de vorbă și învățătură și nu se opri mai mult... Unde avea el vreme de a sta cu babele la vorbă! Lăsă pe Murgul ca să pască, se întinse apoi la cale.

Departe... departe... unde se lasă cerul pe pământ, unde stau stelele de vorba cu florile, acolo se vedea o roșeață cam așa cum e cerul colea în zorile de primăvară, dar mai frumos și mai minunat!... Acolo era cetatea Zânei Zorilor.

De aci până acolo, de acolo până aci, nu era alta decât iarbă și flori... și apoi nu era nici cald, nici rece nici luminos, nici întunerec, ci așa cumva între ele... cum e colea pe la Sfântu Petru când te scoli ca să mâni vitele la turmă... Petru numai de un drag umbla prin țara asta plăcută...

Cât a mers Făt-Frumosul nostru așa, aceea nu se poate spune cu vorbă omenească fiindcă într-această țară n-a urmat zilei noaptea și nopții ziua, erau pururea zori cu vânt moale și răcoros, cu soarele ascuns și lumina de jumătate; împărăția nopții și a zilei se începea numai de la casa Sfintei Vineri. După mult mers și lungă călătorie. Petru văzu zărindu-se ceva alb printre roșeața cerului... Cu cât se apropia mai mult, cu atâta ceea ce vedea se desfășura mai tare naintea ochilor lui. Asta era cetatea... Petru privi... privi... Răsuflă apoi o dată cu greu, ca omul care gândește „Doamne mulțumescu-ți!

... Dar și frumoasă era cetatea asta!...

Niște turnuri nalte... nalte... până dincolo de Împărăția Norilor, niște păreți albi ca ghioceii și ridicați mai sus decât cum stă soarele la prânzul cel mare, un acoperiș de argint, dar cum de argint?! Așa că nici nu strălucea în fața soarelui, și ferești... tot din aer tors cu multă măiestrie și

țesut în gherghef de aur întunecos... Peste toate astea se jucau apoi razele vesele ale soarelui cum se joacă vântul cu umbra crengilor colea primăvara când se mișcă de leneș ce este.

Petru stete uimit în loc, ca să se poată minuna de atâta frumusețâ îngrămădită.

Mult n-a putut să steie că i-a fost degrabă: descălecă dară, lăsă caii, ca să pască pe iarba cea plină de rouă, își luă fluierașul precum i-a fost zis Sfânta Vineri, zise o dată „Doamne ajută” și plecă la lucru cel mai mare. Abia merse așa singur, pe jos o cale cam de trei azvârlite bune, până ce și dete de un năzdrăvan adormit de dulceața fluierașului. Acesta era unul dintre pândarii jurului cetății Zânei Zorilor... Oare Doamne cum a putut crește atât de lung?

Cum s-a putut întrupa atâta de puternic?

Cum stătea așa culcat pe spate. Petru începu să-l măsoare cu pașii... Nu voiesc să spun minciuna!... a fost lung, foarte lung; atâta de lung a fost încât Petru răsuflă o dată cu greu când ajunse de la picioare la cap... nu știu acuma cu de-a bună seamă... de obosit, ori de uimit: nu e lună la răsărit atâta de mare, cât era ochiul năzdrăvanului. Apoi barem dacă ar fi fost și acesta ca la altă lume, dar era tocmai în mijlocul frunții... Așa era ochiul!... Cum au putut apoi celelalte să fie!... Petru voinic de voinic, dar zău! el mulțumi lui Dumnezeu fluierașului și Sfintei Vineri, cum că n-a dat de rău cu acest om neom și plecă cu încetul mai departe.

Așa, cam cât merge omul până ce-i vine să se așeze la răcoare mai merse Petru până ce dădu de alte lucruri și mai grozave... Niște balauri tot cu câte șapte capete erau întinși la soare și adormiți adânc, când pe de-a dreapta, când pe de-a stânga... Cum au fost acești balauri, aceea n-o mai spun: știe anume toată lumea că balaurii nu-s treabă de glumă și de râs... Asta era a două pază a împrejurului de curte... Petru trecu cam cu fuga nu știu acuma de grabă

ori de groază... Nici n-ar fi fost însă minune dacă s-ar fi îngrozit!

Balaurul e balaur!!

Acum ajunse Făt-Frumos la un râu...

Să nu gândească însă nimeni că acesta ar fi fost râu ca toate râurile... Nu apă, ci lapte curgea aici nu peste nisip de piatră, ci peste pietre scumpe și mărgăritare.... și nu curgea lin sau repede, ci lin și repede deodată cum curg zilele omului fericit... Acesta a fost râul, care curge jur împrejur pe lângă cetate... tot curge... tot curge... fără a mai sta, fără a mai merge mai departe.

Pe marginea râului dormeau tot cam de o săritură unul de altul niște lei înghierați... Ce lei însă! Cu părul de aur și pe dinți și gheare tot cu ferecătura... Aceștia erau paza râului... Dincolo de cea parte de râu era o grădină frumoasă... foarte frumoasă... cum nu poate fi decât la Zâna Zorilor. Pe mal tot flori din flori, pe flori dormeau dulce și lin tot zâne din zâne care de care mai frumoase, mai vrăjitoare și mai dulce la față...

Petru nici nu cuteză ca să privească într-acolo.

Făt-Frumos se întrebă acuma cum să treacă peste râu. Râul era lat și adânc, și peste râu numai o punte, asta însă cum nu mai sunt puține în asta lume. Dincoace și dincolo, pe un mal și pe altul, tot câte o frunte de punte păzită tot de câte patru lei dormitori. Puntea însă? peste punte nu poate trece suflet de om... O vezi cu ochii dar simți golitate când calci cu piciorul pe ea... Cine știe din ce o mai fi fost și asta făcută! Doar chiar dintr-un pui de nor?

Destul că Petru rămase pe țărmul râului. Să treacă? nu poate. Să înoate? nu e treabă. Ce să facă dară?!

Hai! Să nu fie grijă de Petru! Cu una cu două el n-o sfârșește! se întoarce îndărăt până ce ajunse la năzdrăvanul cel mare. Ce va da târgul și norocul, gândi în sine, să stam dară și la vorbă! „Scoală voinice!” strigă apoi pe năzdrăvan trăgându-l de mâneca surtucului. Când

năzdrăvanul se deșteptă din somn întinse palma după Petru... așa ca și când vrei să prinzi o muscă.

Petru suflă în fluieraș... Năzdrăvanul căzu iarăși la pământ.

Așa-l trezi și adormi Petru de trei ori una după alta, adică de trei ori l-a trezit și de trei ori l-a adormit... Când fuse ca să fie de a patra oară, Petru își dezlegă năframa de la grumazi, luă degetele cele mici ale năzdrăvanului și le legă cu ea laolaltă, scoase sabia și prinzând pe năzdrăvan de piept mai strigă o dată: Scoală voinice! Văzându-se năzdrăvanul atât de rău batjocorit:

— Ei, zise către Petru, nu te lupți în luptă dreaptă! Stai la luptă dacă ești voinic!

— Mai așteaptă oleacă! Mai nainte am o vorbă cu tine, grăi Petru... Jură că mă vei trece peste râu, și atunci te las să vii la luptă. Năzdrăvanul făcu jurământ și Petru-l lăsă să se scoale.

Când năzdrăvanul se simți deșteptat se repezi la Petru ca să-l turtească c-o lovitură... și-a aflat însă omul!

Nici Petru nu era de ieri de alaltăieri, și el se repezi voinicește. Trei zile și trei nopți se luptă.

Năzdrăvanul dete cu Petru de intră până la genunchi în pământ; Petru dete cu năzdrăvanul până în brâu; iară dete năzdrăvanul până la piept. Și mai în urmă Petre până în grumazi! Când năzdrăvanul se simți așa strâmtorat:

— Lasă-mă, strigă înspăimântat, lasă-mă că mă dau bătut!

— Treci-mă peste râu? întrebă Petru.

— Trec! răspunse cela din gură.

— Ce să fac cu tine dacă îți calci vorba?

— Ucide-mă, fă ce vrei cu mine, numai acuma mă lasă să trăiesc.

— Așa să fie dară! zise Petre, luă după aceea mâna cea stângă a năzdrăvanului și o legă de piciorul cel drept îi băgă năframa în gură ca să nu strige, îl legă la ochi ca să nu vadă și porni așa purtându-l de mână către râu.

Când ajunseră la râu năzdrăvanul păși cu un picior de o parte, cu altul de alta de râu, luă pe Petru în palmă și-l puse frumos de cealaltă parte.

— Acuma e bine! grăi Petru, suflă după aceea în fluieraș și năzdrăvanul căzu de-a lungul pe malul râului.

Așa trecu Petre râul. Când zânele cele ce se scăldau în laptele râului auziră sunetul fluierașului lui Petru, ele căzură somnoroase, ieșiră din lapte și adormiră pe florile de pe mal. Așa dormind le află Petru când se coborî din palma năzdrăvanului...-Nici nu cuteză să steie multă vreme la ele... Frumoase erau, doamne! Cum putea apoi să fie însăși Zâna Zorilor? Sau doară ea e cea mai urâtă dintre cele frumoase? Făt-Frumos nu se întrebă mult, ci porni ca să vadă.

Când intră în grădină, începu a se minuna din nou. Cât a umblat și pățit atâta frumusețâ n-a mai văzut...

Lasă că arborii erau tot cu craci de aur, că izvoarele curgeau mai limpede decât roua, că vânturile se mișcau cântând și florile vorbeau vorbe dulci și frumoase; dar Petru mai mult se mira de aceea că în întreagă această grădină nu era nici o floare desfăcută, ci numai boboci... Parcă aici a fost stat lumea locului și era să fie pururea tot primăvară... Oare când vor înflori florile acestea, dacă n-au avut vreme să înflorească până acuma? și dacă n-au înflorit pentru ce?...

Așa se întrebă Petru; așa și încă și într-alt chip, în calea lui către cetate... Nimic nu-i stătea în cale; nimic nu-i oprea gândirea: toată lumea dormea; zânele de pe la izvoare, păsările de pe crengi, căprioarele dintre tufișuri și fluturii de lângă flori. Toate erau duse de fluierașul lui Petru.

Chiar nici vântul nu se mai juca cu frunzele, nici razele soarelui nu mai sorbeau roua de pe iarbă și râurile încetară de a mai curge... Singur Petru era treaz. Petru cu gândurile sale și Petru cu mirarea gândurilor sale. Ajunse la curte. Jur-împrejurul curții se întindea un ierbiș frumos și des, un ierbiș ce fugea ca vântul. Poarta era în frunte: o

poartă tot din flori și alte lucrări frumoase. Pe sub poartă și pe lângă poartă iarăși flori, care de care mai frumoase, încât lui Petru i se părea că umblă pe nouri când călcă pe ele. Pe de-a dreapta și pe de-a stânga dormeau zânele ce au fost să păzească intrarea în curte. Petru privi în toate lăturile, mai zise o dată „Doamne ajută” și intră în cetate.

Ce a văzut Petru într-aceasta curte, aceea nici n-o mai spun, știe doară toată lumea că curtea Zânei Zorilor nu poate fi ceva lucru de rând. Jur-împrejur zâne împietrite, pomi cu frunzele de aur și cu florile de mărgele și pietre scumpe, stâlpi de raze de soare și netezi ca și paltinul, trepte lucii și moi ca și culcușul fetelor de împărat și un aer plin de miros dulce și adormitor...

Nici nu voiesc să spun, că numai grajdul în care stau caii Sfântului Soare, era mai frumos decât cetatea celui mai mare împărat din lume... Așa era asta la Zâna Zorilor și nici n-ar fi putut fi altfel... Cum să fie doară? Petru se sui pe trepte și intră în cetate... Cele dintâi douăsprezece odăi erau din pânză, altele douăsprezece din mătase. Urmară apoi douăsprezece de aur. Petru trecu cu iuțeală prin toate patruzeci și opt; aici află pe Zâna Zorilor într-a patruzeci și nouălea, care era cea mai frumoasă dintre toate.

Astă casă era lungă, lată, naltă, ca și o biserică din cele mai frumoase... jur-împrejur păreții erau acoperiți cu fel de fel de mătăsuri și alte lucruri minunate; pe jos, pe pământ, pe unde umblai cu picioarele, era nu știu ce strălucitor ca oglinda și moale ca perina și... mai erau acum tot felul de lucruri frumoase, ca la Zâna Zorilor adecă... Unde va fi doară frumos, dacă nu aicea!.. Cum zic, lui Petru i se opri răsuflarea, când văzu că se vede în mijlocul atâtor lucrări așa grozav de frumoase... În mijlocul acestei biserici, sau ce era, văzu Petru fântâna cea vestită pentru care a venit el atâta lume de pe pământ... (fântână ca toate fântânile și nimic mai mult!... Te miri cum a și răbdat-o Zâna Zorilor în casa ei!... Avea niște doage din moși strămoși. Bag seamă, a fost lăsat ca așa să rămână!... și acum ar trebui să spun o

vorbă mare!...) Lângă fântână era chiar Zâna Zorilor aievea așa cum era!

Era doamne un leagăn de aur și... numai Dumnezeu știe de ce încă, destul cum că era frumos, aici în leagăn dormea Zâna Zorilor pe perini de mătasă umplute cu suflare de vânt de primăvară... Nici nu era frumoasă... Dar de unde să și fie!... N-a zis doară Sfânta Vineri că are fel de fel de lucruri urâte și îngrozitoare? Ce să mai lungim doară vorba? Poate că Sfânta Vineri a avut dreptate. Poate să fie!... Destul când Petru privi la ea așa cum dormea în leagăn, el stete cu sufletul amorțit și nu sufla mai mult în fluierașul cel vrăjit... Era încremenit de minunat ce se minuna... Ba! frumoasă era,... frumoasă!... Mai frumoasă decât chiar cum ți-ar părea că ar fi să fie Zâna Zorilor... Mai mult nu vreau să zic!...

Pe de-a dreapta și pe de-a stânga leagănului dormeau câte douăsprezece zâne din cele mai alese. Bag samă au adormit legănând pe împărăteasa lor... Petru nici nu le văzu de privit ce privea la Zâna Zorilor, până ce nu tresăriră toate din somn, când nu mai auziră fluierașul... Petru... tresări dară și el... și începu a cânta din nou în fluieraș... Iarăși adormi lumea, și Făt-Frumos păși cu trei pași mai înainte.

Între leagăn și fântână era o masă, pe masă un colac alb și moale, frământat cu lapte de căprioară, și un bocal de vin roșu și dulce ca visul de dimineață... Acesta era colacul puterii, și celălalt vinul juneței...

Petru privi o dată la colac, o dată la vin și o dată la Zâna Zorilor, se apropie după aceea cu încetul, păși doi pași către leagăn, masă și fântână.

Când Petru ajunse la leagăn, își pierdu mințile și nu se mai putu răbda și sărută pe Zâna Zorilor... Zâna Zorilor deschise ochii și privi la Petru cu o privire încât el își pierdu mințile încă mai tare...

Sufla după aceea în fluieraș, ca Zâna Zorilor s-adoarmă; luă cununa cea de aur și o puse pe fruntea Zânei Zorilor;

luă o bucătură din colacul de pe masă, bău o înghițitură din vinul întineritor... și iarăși sărută și iarăși luă o îmbucătură, iarăși bău o înghițitură... Așa de trei ori una după alta... de trei ori a sărutat pe Zâna Zorilor, de trei ori a îmbucat din colac și de trei ori a gustat din vin... După aceea și-a umplut ulcioarele cu apă din fântână și a pierit cum piere vestea cea bună. Când Petru ajunse în grădină, dete de o lume cu totul nouă...

Florile erau flori; bobocii se desfăcuseră; izvoarele curgeau mai repede; razele soarelui se jucau mai vesel pe păreții cetății, zânele aveau mai multă plăcere în fețele lor. Toate aceste din trei sărutări... Cum a intrat Petru așa a și ieșit: printre zâne și flori, pe palma năzdrăvanului, printre lei, balauri și năzdrăvani... Când fu apoi în seară privi o dată îndărăt și văzu că lumea întreagă s-a pornit în urma lui... Hei! dar și-au dat de om! Nu ca vântul, nu ca gândul, nu ca dorul, nu ca blestemul, ci mai repede, cum trece fericirea s-a fost lăsat Petru pe cale... Goana rămase îndărăt și Petru sosi pe jos la Sfânta Vineri.

Sfânta Vineri știa că Petru o s-ajungă, din rânchezatul Murgului, care din cale de trei zile simți apropierea stăpânului său: îi ieși dară în cale cu colac moale și cu vin roșu.

— Bun ajuns, Făt-Frumos!

— Bună ziua, soră sfântă!

Petru-i dete ulciorul cu apă de la fântâna Zânei Zorilor. Sfânta Vineri-i mulțumi frumos. Mai vorbiră apoi câteva cuvinte despre calea lui Petru, despre curtea Zânei Zorilor și despre frumusețea sorei Soarelui și Petru puse șaua pe Murgul, că zău! el nu prea avea vreme de pierdut... Baba Vineri asculta când cu dulce, când cu amar, când cu drag, când cu necaz; văzând apoi cum că Petru va să meargă îi pofti sănătate și noroc.

Petru nici nu stete până n-ajunse la Sfânta Joie. Aici se coborî de pe cal și intră; precum a fost vorbă să fie.

Nici la Sfânta Joie nu se prea opri; zise „bună ziua”, mai făcu o vorbă scurtă și luă „sănătate bună”.

— Stai! să-ți mai spun una mai nainte de a porni în cale, zise Sfânta Joie cu grijă.

— Să-ți ai grijă de viață; să nu legi vorbă cu om, să nu mergi iute, grăbit; să nu iei apă de la mână; să nu crezi la vorbă și să fugi de buze dulci.

Să te duci cum ai venit... Calea e lungă, lumea e rea și tu ai la tine lucru mare!... Ascultă dar de mine: iaca-ți dau o năframă; nu e de aur, nu-i de argint nici de mătasă, nici de mărgele; e de pânză nesădită, să o porți că e vrăjită... Cine-o poartă, pe acela fulgerul nu-l ajunge, sulița nu-l pătrunde, sabia nu-l taie și gloanțele sar de pe trupul lui.

Așa grăi Sfânta Joie. Petru primi și ascultă; se lăsă apoi cu Murgul în vânt și se duse... se duse... cum se duc adică Feții-Frumoși când îi mâna dorul de casă.

La Sfânta Miercure Petru nici nu se mai coborî de pe cal, ci zise „bună ziua” din spatele calului și mână mai departe.

Într-o bună vreme îi veni cutia cea vrăjită în minte și vrând să audă veste din lume, o scoase din teacă. Nici nu o scoase bine, nici nu o deschise cum se cade, până ce și începu a vorbi ce vorbea de acolo din ea.

— S-a supărat Zâna Zorilor pentru că i-ai furat apă... S-a supărat Sfânta Vineri pentru că i s-a spart ulciorul... S-au supărat frații tăi Florea și Costan pentru că le-ai luat împărăția.

Petru începu a râde când auzi de atâta supărare. Nici nu știa ce să întrebe mai înainte.

— Cum a spart Sfânta Vineri ulciorul?

— De bucurie ce i-a fost a început a juca și a căzut cu ulcior cu tot.

— Cum am luat eu împărăția de la frații mei?

Cutia începu acuma a spune că fiind împăratul bătrân și orb de amândoi ochii, Florea și Costan s-au dus la el și au cerut ca să împartă împărăția între dânșii. Împăratul le-a spus că numai acela va împărți țara, care va aduce apă de

la fântâna Zânei Zorilor. Înțelegând frații lucrul merseră la Baba Birșa și asta le spuse că ai fost, ai făcut și ai pornit ca să vii.

Frații se sfătuiră și acuma au pornit în calea lui Petru, ca să-l ucidă, să ia apă de la el și să împărătească peste țară.

— Minți, cutie spurcată! strigă Petru mânios când le auzi toate acestea, și dete cu cutia de pământ, încât crăpă în șaptezeci și șapte de bucăți.

N-a mai mers mult până ce și văzu nourii din țara sa, simți suflarea vânturilor de acasă și zări din depărtare pe ici colea câte un munte de pe marginile țării... Petru stete în loc ca să vadă mai bine, că-i părea că nu e adevărat ce-i părea.

Era să treacă peste puntea cea din marginea împărăției când văzu c-aude ceva din depărtare... așa ceva ca și când ar striga un om, și ca și când l-ar striga chiar pe el după nume

— Măi Petre! Voi să stea în loc.

— Mergi! mâna! strigă Murgul. Nu e bine să stai!

— Ba nu! stai! să vedem ce e cine și pentru ce? Să dăm fața cu lumea.

Petru zise și suci frâul Murgului.

— Ei Petre! Petre! Oare cine te-a învățat să stai?... Oare n-ar fi mai bine să te pleci la sfatul Murgului?... Așa e lumea n-ai ce face!

După ce se întoarse văzu, doamne, pe cine văzu! pe frate-său Florea și pe frate-său Costan... Amândoi erau și împreună se apropiau către Petru... Petre! mergi! mâna! Sau nu ți-a zis Sfânta Joie să nu legi vorba cu om? Sau nu știi ce veste ți-a dat cutia Sfintei Miercuri? Frații veneau cu vorbă bună și cu buze dulci... Și Sfânta Joie a fost zis... Petre! Petre!... ai uitat, ce-a zis?!... Când Petru văzu pe frații săi cei dulci zbură din spatele Murgului la ei în brațe. Doamne! Dar cum să nu zboare! De când n-a văzut el față de om? De când n-a auzit vorbă pământească ?

Și a curs vorba cum curge între frați. Petre era vesel și fericit. Florea și Costan erau buni la vorbă și dulci la buze... Singur Murgul era trist, singur el își lăsă capul la pământ.

După ce frații vorbiră multe de împăratul bătrân, de țară și de calea lui Petru, Florea începu a-și încreți fruntea.

-Frate Petre! Lumea e vicleană! N-ar fi mai bine ca să ne dai nouă apa ca s-o ducem noi? grăi fratele. Ție-ți iese unul în cale, iară pe noi nimeni nu ne știe, de unde venim, unde mergem și ce ducem.

— Da! da! grăi Costan, Florea vorbește bine. Petru clatină o dată... de două ori din cap și spuse fraților săi treaba cu năframa. Frații cei doi văzură acuma că pentru Petru nu este decât o moarte.

Florea începu dar a bate șaua ca să priceapă iapa.

Cam de vreo trei azvârlite d-acolea era o fântână cu apă limpede și rece.

— Nu ți-e ție sete măi Costane? grăi Florea trăgând o dată cu ochiul către Costan.

— Da! răspunse Costan, pricepând ce și cum ar trebui să fie. Hai, frate Petre să ne stâmpărăm o dată setea și apoi să pornim cu Dumnezeu. Noi vom merge în urma ta și te vom păzi de necaz și primejdie.

— Nu merge Petre!... Nu merge că nu dai de bine!... Murgul necheza o dată... Hei! Dar Petru nu l-a înțeles.

Ce s-a întâmplat după aceea!? Ce să se întâmple? Nimic nu s-a întâmplat!... Fântâna era lată și adâncă...

Frații porniră cu apa către casă ca și când ei ar fi adus-o chiar de la Zâna Zorilor. Murgu mai nechează o dată așa de turbat și de dureros încât se înfiorară și pădurile... fugi până la fântână... și stete împietrit de durere.

Așa fuse treaba cu Petru cel voinic și Făt-Frumos viteaz! Bag samă așa i-a fost ursita, ca s-ajungă în ceas rău!

La curtea împăratului se făcu ospăț și veselie mare. Merse vestea în țară, cum că feciorii împăratului Florea și Costan au adus apă de la fântâna Zânei Zorilor.

Împăratul se spălă cu apă pe ochi și văzu, - cum om încă n-a mai văzut... Era în casa împăratului pe după cuptor un vas cu curechi; în doaga acestui vas ședea un vierme: împăratul îl văzu prin lemn, așa vedea de bine.

După ce împăratul împărți țara între feciorii săi cei voinici, se retrase în curtea sa cea mare, ca să-și trăiască zilele bătrânețelor în pace.

Așa se sfârși treaba cu apa de la fântâna Zânei Zorilor: Țara făcu un ospăț de trei zile și trei nopți și se puse iarăși la lucru ca și când nici nu s-ar fi întâmplat nimic.

După ce Petru se depărtase de la leagăn, ieși din casă și curte... după ce sunetul fluierașului nu se mai auzea, Zâna Zorilor își veni în fire, deschise ochii, ridică capul și privi în toate lăturile căutând nici ea singură nu știa ce... Ce a fost? întrebă pe de jumătate încă prin vis. Cine? I se părea, cum că a văzut ceva prin vis ba chiar aievea... ceva dulce, plăcut, o ființă... ca și când ar fi omenească, însă mai puternică în privire, mai altfel decât ceea ce a fost văzut până atunci...

— Nu știti voi ce a fost?... Ați văzut și voi?... Sau ați dormit?... Ați visat? așa le întrebă Zâna Zorilor pe zâne... și se întrebă pe sine însăși... îi părea că de când a văzut ce-a văzut chiar nici sufletul său nu mai e tot acela... și nimenea nu-i răspundea, toată lumea stătea uimită. Văzu cununa...

— Ce cunună frumoasă!... Cine oare a cules florile din ea? Cine oare le-a împletit în cunună? Și cine oare a adus aici cununa și a lăsat-o la mine pe leagăn?! Zâna Zorilor se întristă!

Văzu pâinea pe masă... Lipseau din ea trei bucățele; una de-a dreapta, una de-a stânga și una din mijloc.

Din vinul juneței lipseau asemenea trei înghițituri: una de deasupra, una din fund și una din mijloc... A trebuit să fi fost cineva aicea... Zâna Zorilor se întristă încă mai tare; îi părea că o doare ceva, și nu știa ce și unde...

Apa din fântână era tulbure... Apă! apă a dus cineva de aici!... Zâna Zorilor se supără. Cum a putut intra cineva fără veste?!

Unde e paza cea aspră? Năzdrăvanii? Balaurii? Ce au făcut leii ferecați?! Și zânele? Și florile? Și soarele?... Nimeni n-a păzit? Nimeni n-a fost la locul său?!... Zâna Zorilor se supără pe deplin. – Lei, zmei, balauri, năzdrăvani, porniți, goniți, ajungeți, prindeți și aduceți! porunci Zâna Zorilor în supărarea ei cea mare.

Porunca sună și toată lumea se puse în mișcare.

Petru s-a fost însă întins la fugă încât nici razele soarelui nu-l puteau ajunge.

Toți veniră triști, toți aduseră vești triste. Petru a fost trecut peste marginile Împărăției Zorilor unde întreaga pază nu mai avea putere.

Zâna Zorilor își uită acuma supărarea de tristă ce se făcu și trimise pe Sfântul Soare ca să umble în lume să facă din șapte zile una... să cerce să afle și s-aducă vești.

O zi din șapte zile Zâna Zorilor n-a făcut alta decât a stat și privit în calea Soarelui, a privit... privit... până ce au început a-i curge lacrimile din ochișori, nu știm acuma de privitul cel mult ori de durerea și dorul ei cel mare!

Iată-ntr-a șaptea zi Sfântul Soare se reîntoarce... roșu, trist și obosit....iarăși veste rea!... Hei! că Petru era unde razele soarelui nu pot pătrunde!

După ce Zâna Zorilor văzu că și cea din urmă încercare fu în zadar, dete poruncă aspră în țară: Zânele să nu mai zâmbească, florile să nu mai miroasă, vânturile să nu mai miște, izvoarele să nu mai curgă limpede și razele soarelui să nu mai lumineze.

Porunci apoi, ca între lume și Împărăția Zorilor să se lase vălul cel mare al întunecimii prin care să nu străbată decât o singură rază de soare, care să ducă vestea-n lume cum că „până ce nu va veni acela care a dus apă de la fântână, soarele să nu se mai miște pe cer”.

A mers vestea în lumea cea întunecoasă... oamenii înțeleseră că lumina cea grozavă nu e decât pentru lumina ochilor împăratului...

Nimeni nu vedea în lume afară de împăratul; nimeni nu vedea necazurile întunericului decât împăratul. Dete dar fiilor săi Florea și Costan sfat și poruncă, ca să pornească, să meargă și să mântuiască lumea de întunerec. Cine a mințit una, minte și a doua; Florea se puse în șa și porni către Împărăția Zorilor acuma când Petru a fost curățit calea.

— Vine cineva? întrebă cam aspru.

— Vine, răspunseră zmeii, ce stăteau pază la punte.

— Cum vine, peste punte ori pe sub punte? Puntea era, - acum știm noi - cum era! Florea trece pe sub punte.

— Voinicul vine pe sub punte! răspunseră zmeii cam în glumă.

— Grijiți de el, neagră vă fie lumina! zise acuma Zâna și primi pe Florea să intre.

Pe Florea-l trecură fiorii când văzu atâta frumusețā.

— Bun ajuns voinice! Tu ai furat apă?

— Să fie de bine! Zău eu am luat-o.

— Tu ai băut vinul? Florea stete mut.

— Tu ai mâncat pâinea? Florea zise „ba”.

— Tu m-ai sărutat? Florea-și uită vorba.

— Na! Oarba-ți fie lumina! Învață-te să mai minți!

Zise acuma Zâna supărătă și-i dete lui Florea două pălmi, una pe de-a dreapta, una pe de-a stânga, încât ăstuia i se întunecară ochii.

Doi zmei duseră apoi pe orbitul de Florea acasă și treaba se găti.

Porni și Costan în urma frăține-său.

Porni, ajunse, o păți și reînturnă.

În lume nu mai rămase acuma nici o rază de lumină.

Așa rămase lumea întreagă oarbă de dragul ochilor unui împărat...

După ce Zâna Zorilor a văzut cum că nu poate afla pe Petru, a chemat la sine pe întreaga țara sa, pe zmei, balauri, năzdrăvani și lei, pe toate zânele, pe toate florile, pe toți supușii i-a chemat la sine. Chiar și Sfântul Soare a trebuit să se coboare de pe cer, să desfrâne caii de la căruță, să-i bage în grajd și să intre la Zâna Zorilor... Când au fost așa toți adunați împreună, Zâna Zorilor nu le împărți mai mult la porunci, ci tristă și mustrată cum era, luă ziua bună de la toți supușii săi, le mulțămi pentru iubire și credință și-i trimise în lume, ca să meargă să facă fiecare după capul și priceperea sa. Numai doi lei, doi zmei, doi balauri și tot atâția năzdrăvani opri la sine, ca să fie cine să-i păzească puntea. Trimise toate zânele în grădină și lăsă, ca să nu intre-n curte până ce nu o vor vedea pe ea senină; lăsă ca florile să miroasă d-aici înainte un miros, care îmbată orice ființă omenească, ca vânturile să se miște cântând atâta de dureros încât orice suflet omenesc să plânga când le aude, ca izvoarele să curgă apă amară, și lăsă ca soarele pe toată ziua dată de Dumnezeu să arunce câte șapte raze seci în lume.

După ce toate acestea le rândui, se duse la roata cea mare, pe care era învârtit firul traiului omenesc și opri roata de a se mai întoarce și viață omenească de a mai curge... Dup-aceea... Zâna Zorilor se ascunse din fața lumii în fundul curții celei mari, în locul cel mai întunecos și mai neîngrijit...

Zmeii, balaurii și năzdrăvanii ieșiră-n lume și de rușine ce le era, s-ascunseră în cele mai adânci pustiuri, peșteri - ca ochiul omenesc să nu-i mai vadă! Leii-și lepădară părul de aur și ferecătura de pe gheare și dinți, și de supărați ce erau se făcură sălbatici; Zânele s-ascunseră prin grădini; florile, izvoarele și vânturile se supuseră voinței Zânei Zorilor, și razele seci, fără căldură și lumină, și astăzi se văd întinse pe cer colea în nopțile de vară...

Viața omenească stete locului, și timpul înceta de-a mai curge...

Doi lei, doi zmei, doi balauri și doi năzdrăvani se puseră pază la punte...

Cât a rămas Împărăția Zorilor astfel, aceea nu se știe și nici nu se poate spune...

A trecut multă vreme așa fără să fi curs!

A înțeles și Sfânta Vineri că Zâna Zorilor s-a supărat; raza cea pustie și vântoasele ce cutreierau lumea întreagă i-au fost adus știre de mult... S-a supărat de jumătate, iar de cealaltă jumătate s-a bucurat: s-a supărat pentru că nu mai putea să mai privească în căutătoare și s-a bucurat pentru că vedea pe Făt-Frumosul său cel voinic scăpat și pe vecina sa cea frumoasă trista... A mai fost apoi necăjită pentru că i s-a fost spart ulciorul cu apa cea minunată.

Când Sfânta Vineri văzu însă că întunerecul nu mai încetează, lumina nu mai vine, și când pieri și cea din urmă rază de pe pământ, zic când Sfânta Vineri văzu că Zâna Zorilor i-a trecut de glumă, ea porunci vântoaselor ca să pornească toate împreună, să se izbească în vălul cel mare de la marginea împărăției să-l miște din loc și să facă ca lumina să curgă în lume.

Vântoasele porniră... care de care mai turbate, care de care mai grozave și mai înfricoșate,... cum merg adică vântoasele... Ți se părea că au să ia lumea cu sine și să nu se mai oprească în loc cu ea. Ajunseră la văl... se izbiră în el... și cum se izbiră?... Vălul nu se mișcă!...

Vântoasele se mai izbiră o dată.... apoi încă o dată... adică de trei ori una după alta.

...Și apoi nu se izbiră mai mult... văzură cum că vălul stă mai țeapăn decât pământul în țâțâneleSALE... Stătură câteva clipe locului - rușinate și obosite se întoarseră după aceea îndărăt și înconjurară o dată lumea în mânia lor cea turbată... Ce a fost calea lor?... Acuma-și poate gândi fiecare ce a fost! Bine cu de-a-bună seamă-a putut fi! Vai și amar!...

Vântoasele sosiră acasă și spuseră Sfintei Vineri cum și ce e cu vălul.

Sfânta Vineri se supără acuma și de cealaltă jumătate: trimise vânturile la curtea împăratului ca să ducă lui Petru vorbă și sfat: să meargă să stea de vorba cu Zâna Zorilor și să facă ce va face, ca să aducă lumina în lume.

Vântoasele porniră de-a două oară... acuma ceva și mai încet... mai nepripit... ca și când pleci adică în treabă bună și la om... Ajunseră la curte... Petru nu e!... Vântoasele începură a se mișca mai a străin.

Petru a pierit în cale.

Vântoasele luară curtea din stânga... apoi din dreapta... apoi din mijloc... O întoarseră, suciră, ridicară și aruncară până ce nu se mai alese nimic din ea... După aceea porniră cu vestea despre moartea lui Petru către coliba Sfintei Vineri.

— Porniți cu toții în lume; mișcați tot ce e de mișcat și aflați pe Petru. Viu sau mort mi-l aduceți! porunci Sfânta Vineri după ce auzi vestea cea tristă. Trei zile și trei nopți vântoasele nu mai steteră...

De trei ori scoaseră copacii din rădăcini, de trei ori scoaseră râurile din cursul lor; de trei ori sfărâmară nourii izbindu-i de stânci; de trei ori măturară fundul mării și de trei ori prăpădiră fața pământului.

Toate fură în zadar!... Ele intrară acasă care de care mai obosite care de care mai mânioase și mai rușinate.

Numai una n-a sosit încă; vântul cel de primăvară, leneș, moale și întârziatic... Unde să fi rămas?... Toți știau că multă treaba n-o fi fost să facă... Cine știe... de obosit ce-o fi fost s-a pus undeva la răcoare... Nimeni nu-și bătea capul cu el.

Iac-o dată într-un târziu după ce toată lumea s-a mai rupt gândul de a mai afla pe Petru, frunzele începură a se mișca. Sfânta Vineri simți molătatea suflării și ieși afară.

— Ce veste aduci? întrebă pe cea mai dragă dintre vântoase.

— Tristă e de tristă dar bună-i de bună, șopti vântul cel tânăr. După ce m-am fost obosit de atâta cercetare, de

atâta spart și prădare dădui de-o fântână seacă și cugetai să intru în ea ca scutit de surorile mele să mă mai odihnesc mai nainte de a porni către casă.

— Și-n fundul fântânei aflași pe Petru? strigă Sfânta Vineri plină de bucurie.

— Da! și pe Murgul de o parte.

— Dulce-ți fie vorba, dragu-ți fie sufletul, și pururea veste bună s-aduci! zise acuma Sfânta Vineri către vântul cel de primăvară, îi porunci apoi ca să se repeadă până la Sfânta Joie și să-i spună ca să gătească cu tigaia de aur, că de Petru nu e bine, să sară d-acolea până la Sfânta Miercure, și să-i spună ca să vină la sfântă cu apa vieții.

— Înțeles-ai? îi mai zice Sfânta Vineri. Să fii cu-n picior aici, cu unul acolo! Și porniră cu toții... Sosiră cu toții la fântâna cea părăsită...

De Petru nu era decât os și cenușă.

Sfânta Miercure luă oasele și le încheie laolaltă... Nu lipsea nici unul.

Sfânta Vineri porunci vântoaselor ca să desfunde fântâna, s-arunce pulberea în sus și s-adune cenușa lui Petru... Toate se făcură...

Sfânta Joie făcu foc, culese roua de pe frunze în tigaia cea de aur... și puse tigaia pe foc... Când apa începu a fierbe, Sfânta Miercure zise trei vorbe... privi o dată către răsărit, o dată către apus, o dată către miază-zi, o dată către miază-noapte, apoi aruncă iarba vieții în apa cea fiartă. Tot așa făcu și Sfânta Vineri cu cenușa lui Petru. Sfânta Joie numără după aceea, unul, două, trei și luă tigaia de pe foc.

Din cenușa lui Petru, din roua și din iarba vieții s-a fost făcut o unsoare mirositoare. Vântul cel de primăvară suflă o dată peste ea, și unsoarea se slei. Acuma unseră oasele lui Petru cu unsoarea de șapte ori în jos, de șapte ori cruciș, tot de atâtea ori curmeziș... și când fuseră gata, Petru sări în picioare... pe de o sută și pe de o mie de ori

mai frumos decât cum a fost... pe de o sută și pe de o mie de ori mai voinic și mai fălos decât cum a fost!

— Săi pe cal, voinice! zise Sfânta Vineri.

Îndată ce Murgul simți pe stăpânul său în spatele SALE, începu a necheza și a scăpăra din picioare... Era mai viu decât cum a fost cândva!

— Unde pornim? întrebă vesel.

— Către casă! răspunse Petru.

— Cum să mergem?

— Ca blestemul!

Petru mulțămi de vorbă și treabă, se întinse apoi la cale și merse... merse..., cum merge adică blestemul.... până ce ajunse la curtea împăratului. De curte nu mai era decât locul... Nu vedeai urmă de om, de la care să poți auzi o vorba sau o veste... iacă într-un târziu Birșa ieși din fundul unei pivniți mucezite.

Petru înțelese ce e, cum din ce pricină, întoarse frâul Murgului și merse mai repede decât cum a venit... Nici nu răsuflă până la Împărăția Zorilor. Câtă vreme a trecut, de când a rămas, cum a fost să rămână trebile-n Împărăția Zorilor, aceea cu vorbă și grai nu se poate spune...

Multa vreme a trebuit să treacă!...

Când Petru sosi la punte, în soare nu mai erau decât trei raze luminoase, șapte calde și nouă seci.... celelalte toate le-a fost lepădat cu de-amănuntul... Când Petru se opri cu Murgul, toată lumea se opri cu el ca să vadă ce va fi să fie acuma.

Zâna Zorilor simți, cum că ceva deosebit trebuie să fie în apropiere, că-i părea că tocmai acuma s-a deșteptat din visul cel ce-a făcut-o tristă... Ea dorea.... nu știa ce... tocmai ca și atuncea... – Cine vine? întrebă cam cu jumătate de gură.

— Ține-te bine stăpâne! zise Murgul. Petru strânse din pinteni, trase din frâu și nici nu se simți până ce fusese de cealaltă parte de punte.

— Voinic vine peste punte! strigară păzitorii ridicându-și pălăriile din cap.

Zâna Zorilor nu se mai mișcă din loc și nu mai grăi nici o vorbă... Ca pe nevăzute sări Petru la ea, a cuprins-o în brațe, și o sărută... cum sărută adică Feții Frumoși pe zânele drăgăstoase!

Împărăteasa Zorilor simți că simte ce n-a mai simțit... Nu mai vorbi, nu mai întrebă, ci făcu semn ca să bage pe Murgul în grajdul soarelui și intră cu Petru în casă...

Zânele începură a zâmbi vesel; florile începură a mirosi dulce; izvoarele deteră a curge limpede; vânturile se prefăcură în cântec de bucurie: roata vieții începu a se întoarce mai repede decât prisnelul; valul cel negru căzu la pământ și soarele strălucitor se ridică în sus către ceruri... sus... mai sus decât cum a fost cândva .. și-n lume se făcu lumina ca fața soarelui încât nouă ani, nouă luni și nouă zile oamenii nu văzură nimic de lumina cea înfricoșată.

Petru merse acasă, aduse pe tatăl său cel bătrân și pe mama sa cea bătrâna, făcu o nuntă încât îi merse vestea-n nouăzeci și nouă de țări și se făcu împărat peste amândouă împărățiile.

Iară fraților Florea și Costan li se dete lumina ochilor ca să vadă și ei fericirea lui Petru.

Asta a fost, dragii mei cei buni, povestea lui Petru Făt-Frumos cu Zâna Zorilor din Țara Soarelui.

Petru a trăit și a împărățit cu pace și cu sănătate, ... și doară mai împărătește și astăzi cu ajutorul lui Dumnezeu.

povestea *Zâna Zorilor* care a fost citită de Ioan Slavici la Junimea în două ședințe la rând și a fost publicată în *Convorbiri literare* în iunie 1872